

Minister Zu Guttenberg treedt af

CSU-politicus overleeft plagiaataffaire niet

Achtergrond - 1 maart 2011 - Auteur: Marja Verburg

Minister Zu Guttenberg van Defensie is vanmorgen afgetreden. Daarmee heeft hij de plagiaataffaire die twee weken geleden begon, niet overleefd. Zijn aftreden kwam ondanks de grote druk die op hem werd uitgeoefend, toch nog onverwacht. Ook kanselier Merkel toont zich verrast.

Een zichtbaar aangeslagen minister Karl-Theodor zu Guttenberg legde vanmorgen in Berlijn een verklaring af die kort daarvoor in de media werd aangekondigd. "Ik was altijd bereid te vechten, maar ik heb de grenzen van mijn krachten bereikt", aldus de CSU-minister. Hij noemt zijn aftreden de pijnlijkste stap die hij in zijn leven moest nemen.

"De aandacht van media en publiek draait alleen nog maar om de persoon Guttenberg en mijn dissertatie", zei Zu Guttenberg. "De dood en de verwonding van 13 soldaten zijn naar de achtergrond gedrukt." Dat noemde hij "een dramatische verschuiving". Die kon hij niet meer verantwoorden.

Verrassing

Guttenberg bedankte kanselier Angela Merkel voor haar raad en bijstand. Hij wil bijdragen aan de "opheldering" van de plagiaataffaire. Na het voorlezen van zijn verklaring verliet hij de ruimte. Hij beantwoordde geen vragen. Kanselier Merkel zei vanmiddag zelf ook verrast te zijn door het aftreden van haar minister van Defensie. Ze zei "met respect" van zijn stap kennis te hebben genomen, maar net als "veel mensen in het land bedroefd" te zijn.

Der Spiegel en *Die Welt* melden dat het aftreden van Zu Guttenberg vanmorgen ook voor zijn naaste medewerkers en vertrouwelingen als een verrassing kwam. Gisteren zei de minister nog aan te willen blijven. In zijn verklaring vanmorgen zei Zu Guttenberg dat hij er de afgelopen dagen hard aan heeft gewerkt zijn post goed achter te laten voor zijn opvolger. Duitsland staat voor een belangrijke legerhervorming en grote bezuinigingen op Defensie.

Plagiaat

Twee weken geleden bleek dat de ongekend populaire Zu Guttenberg - hij gold als opvolger van Merkel voor het kanselierschap - in grote delen van zijn proefschrift

plagiaat had gepleegd. In eerste instantie noemde hij het verwijt "absurd". Daarna zei hij dat hij niet bewust plagiaat had gepleegd. Nog later gaf hij zijn doctorstitel "voorlopig" af tot de universiteit van Bayreuth, waar hij is gepromoveerd, een oordeel zou uitspreken. Vorige week besloot de universiteit hem zijn titel af te nemen.

Daarna werd Zu Guttenbergs positie steeds onhoudbaar. Gisteren schreven 20 duizend Duitse academici een open brief aan Merkel waarin ze aandrongen op zijn aftreden, om het aanzien van de wetenschap niet verder te schaden. Ook steeds meer politici uit Zu Guttenbergs eigen partij CDU/CSU uitten openlijk kritiek, onder wie minister van Onderwijs Annette Schavan.

Reacties

Guttenbergs aftreden heeft een ware golf van tweets losgemaakt. Onder de hashtag #guttbye wordt het vertrek van de Beierse baron op twitter becommentarieerd. De internetgemeenschap is vanaf het begin betrokken bij de affaire. Op speciale sites zochten internetters mee naar gekopieerde teksten in Zu Guttenbergs dissertatie.

De meeste politici, zowel van de regering als van de oppositie, vinden het aftreden van de minister juist. De meeste mediacommentaren noemen de beslissing echter "te laat". SPD en De Groenen noemen Guttenbergs aftreden "een enorme blamage voor de kanselier." Merkel heeft haar minister steeds de hand boven het hoofd gehouden. Zij had een minister in dienst genomen, geen wetenschappelijk assistent, was haar reactie toen het plagiaat bekend werd. Daarmee heeft ze het aanzien van de democratie geschaad, zeggen Renate Künast en Jürgen Trittin, voorzitters van de Groenen, meldt *Der Spiegel*.

Als Guttenbergs opvolger noemen de Duitse media de 53-jarige staatssecretaris van Defensie Christian Schmidt (CSU). De CSU wil de opvolging vanmiddag bespreken. Het ligt in het kader van de verhoudingen binnen het kabinet voor de hand dat de Beierse partij een nieuwe minister levert.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/257/minister-zu-guttenberg-treedt-af>